

FORVALTNINGSPLAN FOR SLÅTTERØY FYRSTASJON

BØMLO KOMMUNE • HORDALAND FYLKE

INNHold

GENERELL DEL

Kystverkets fyrstasjoner.....	3
Innledning	3
Fredningsprosessen.....	3
Fredning av bygningene.....	3
Fredning av området som helhet.....	3
Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen	3
Vernemyndighet.....	3
Kravet om forvaltningsplan	3
Hensikten med forvaltningsplanen	3
Ny bruk – på fyrenes premisser.....	4
Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere	4
Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen	5
Formidling	5
Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene.....	5
Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider.....	6
Krav til håndverkere	6
Vedlikeholdshåndbok.....	6

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern og vedlikehold.....	6
Grunnholdninger til vern	6
Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper:	6
Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper.....	6
Større vedlikeholdsarbeider og endringer	7
Tilbakeføring	7

SPEIELL DEL

Slåtterøy fyrstasjon	8
Kart og situasjonskart.....	9
Kart over det fredete området.....	10
Faktaopplysninger om Slåtterøy fyrstasjon	11

Bygningspresentasjoner

1. Fyrtårn	13
2. Maskinhus	18
3. Bolig	21
7. Naust	26
Naust søndre havn.....	28
Steinlagt vei til naust i søndre havn.....	30

Det fredete området	31
----------------------------------	-----------

Vedlegg 1: Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner.....	32
---	-----------

Vedlegg 2: Fredningsvedtak for Slåtterøy fyrstasjon.	33
--	-----------

Vedlegg 3: Tilstandsoversikt Slåtterøy fyrstasjon.	45
--	-----------

Vedlegg 4: Tilstandsanalyse av Slåtterøy fyrstasjon	
--	--

1. Fyrtårn	46
2. Maskinhus	50
3. Bolig	54
7. Naust	58
Naust søndre havn.....	62

Forsidefoto og foto s. 13: Kystverket 2003. Alle foto i den spesielle delen: Kystverket 10. juni 2015.

GENERELL DEL

Tranøy fyrstasjon på Hamarøy, Nordland. Foto: Kystverket.

Kystverkets fyrstasjoner

Innledning

Fyrstasjonene forteller om en spesiell og svært viktig del av norsk historie. Satsingen på utbyggingen av fyrvesenet er en av de største i den norske stats historie, og utbyggingen av fyrstasjonene har bidratt til å utvikle Norge til den sjøfartsnasjon vi har vært og fremdeles er. Fyrstasjonene er også omfattet av en stor og stadig økende interesse, og ikke minst har de ofte en sterkt identitetsskapende funksjon for lokalbefolkningen. De fleste fyrstasjoner er monumenter i kystlandskapet, og Kystverket er som eier forpliktet til å forvalte disse kulturminnene med respekt for dem som har vært med på å bygge opp den maritime infrastrukturen vi i dag forvalter, og med omtanke for dem som kommer etter oss.

Fredningsprosessen

På bakgrunn av "Nasjonal verneplan for fyrstasjoner", som kom i 1997, fattet Riksantikvaren i tiden frem til 2001 vedtak om fredning etter kulturminneloven av 83 fyrstasjoner. Av disse er i dag 68 helt eller delvis fremdeles i Kystverkets eie (se oversikten i vedlegg 1). I 2001 besluttet Stortinget at de siste 31 bemannede fyrstasjonene skulle avbemannes, og denne prosessen ble avsluttet i 2006. Gjennom tidene er mange fyrstasjoner solgt, men i St.prp. nr. 29 (2006 – 2007) ble den da pågående avhendingsprosessen stoppet, og det ble bestemt at Kystverket skulle eie fyrstasjonene (med unntak for mulig overføring til Direktoratet for naturforvaltning). Samtidig ble det bestemt at Kystverket skulle stå for utleie slik at fyrstasjonene kunne gjøres tilgjengelige for allmennheten. Dette innebærer at "vern gjennom bruk" vil være et viktig prinsipp for etatens forvaltning av fyrstasjonene.

Fredning av bygningene

Bygningene på fyrstasjonen er fredet i henhold til § 15 i kulturminneloven. Dette innebærer at det ikke er tillatt å rive bygningene eller deler av disse, eksteriøret må ikke bygges om, heller ikke interiøret der dette er særskilt nevnt. Planløsningen kan ikke endres, og det kan ikke skiftes ut bygnings-elementer eller materialer. Alt vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle

materialer og metoder tilpasset bygningenes egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

Fredning av området som helhet

Området rundt bygningene er fredet i henhold til § 19 i kulturminneloven. Hensikten er å bevare anleggets virkning i landskapet, og sørge for at anleggets karakter blir bevart. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Eldre strukturer som gjerder, rekkverk, jordkjellere, tekniske installasjoner osv skal ikke fjernes eller endres uten at det har vært nødvendig kontakt med vernemyndighetene. Det er viktig å bevare stedets egenart, og dette gir også en sentral premiss for hvordan det kan legges til rette for ny bruk av fireiendommene.

Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen

I fredningsvedtakene står det at fredningen ikke skal være til hinder for den tekniske driften av fyrstasjonen. Dette betyr imidlertid ikke at Kystverket uten videre kan fjerne eller gjøre endringer på teknisk utstyr, selv om dette er sikkerhetsmessig begrunnet. Andre formuleringer i de forskjellige fredningsvedtakene gjør også at det kan være nyanser i hva som er tillatt og hva som er søknadspliktig. Generelt er det best å gå ut ifra at alle tiltak er søknadspliktig, spesielt i selve fyret, som er interiørfredet. Det er viktig at regionen har en god dialog med vernemyndighetene i en tidlig fase, ikke minst fordi etaten da kan få veiledning slik at planlagte tiltak kan bli gjennomført på en måte som også best mulig ivaretar hensynet til kulturminnet.

Vernemyndighet

Ansvar for den konkrete oppfølgingen og forvaltningen av fredningsvedtakene for de enkelte fyrstasjoner er delegert fra Riksantikvaren som nasjonal vernemyndighet til fylkeskommunenes regionale kulturminneforvaltning. Det er følgelig fylkeskommunen som skal behandle søknader om dispensasjon ved tiltak som krever slik tillatelse, og det er den aktuelle region i Kystverket som kan sende søknad om dispensasjon.

Kravet om forvaltningsplan

I henhold til kgl. res. av 1. september 2006 skal det utarbeides forvaltningsplan for alle fredede eiendommer i statens eie. I forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer er det bestemt at forvaltningsplanene skal forelegges Riksantikvaren, som skal sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen.

Hensikten med forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen skal både gi kunnskap om viktige generelle prinsipper for forvaltningen av fyrstasjonene som fredede kulturminner, og gi forståelse for det helhetlige miljøet og det særpreget som karakteriserer den enkelte fireiendommen, og som skal ivaretas i vernesammenheng.

Hensikten er å sørge for et best mulig utgangspunkt for å stille de rette spørsmålene og finne de rette løsningene når det gjelder vedlikehold, bruk og utvikling av den aktuelle fyrstasjonen.

Forvaltningsplanen består av en generell del, som er felles for alle fyrstasjonene, og en spesiell del, som omhandler den enkelte fyrstasjon.

Forvaltningsplanens spesielle del vil inneholde:

- Relevante eiendomsdata
- Presentasjon av fyreiendommen som helhet, de enkelte bygninger, anlegg og tekniske installasjoner, og området.
- Vurdering av utviklingsmuligheter for fyrstasjonen som helhet samt for de enkelte bygninger
- Eventuelle spesielle forhold for den aktuelle fyrstasjon
- Bygnings- og konstruksjonsdokumentasjon (foto og tegninger)
- Tilstandsanalyse, eventuelt med konkrete forslag til tiltak
- Historisk dokumentasjon
- Fredningsvedtaket

Når det gjelder historisk dokumentasjon, vil ikke den kunne være uttømmende i forvaltningsplanen for den enkelte fyrstasjon. Det er derfor viktig at man ved planlegging av konkrete tiltak, som tilbakeføring eller formidling, går aktivt inn for å finne ytterligere informasjon. Her vil Senter for eiendom og kultur og Kystverkmusea kunne bistå regionene og leietakerne.

Senter for eiendom og kultur har ansvaret for koordineringen av etatens arbeid med forvaltningsplaner. Utarbeidelsen av de konkrete forvaltningsplanene for de enkelte fyrstasjonene gjøres i nært samarbeid mellom regionene og Senter for eiendom og kultur.

Ny bruk – på fyrenes premisser

Ny bruk gjør det ofte ønskelig og noen ganger nødvendig med endringer av bygninger og tilrettelegging på området. Det er viktig å bruke tid på å vurdere hvordan slike tiltak kan gjøres så skånsomt som mulig, og uten at fyreiendommens egenart blir skadelidende. En liten endring ett sted kan virke harmløs, og det samme kan en annen et annet sted, og en tredje... men summen av disse delene kan bli en dårlig helhet som gir en lite harmonisk utvikling av stedet. Forvaltningsplanen skal bidra til at det blir lettere å ha helheten for øye når mulige endringer vurderes. I gjennomgangen av fyreiendommen som helhet og de enkelte bygninger blir det konkretisert forhold som det vil være viktig å ta hensyn til ved planlegging av større

vedlikeholdsarbeider og endringer, og det indikeres mulige bruksområder og utviklingspotensiale som Kystverket mener vil ivareta stedets egenart. Enkelte steder er det naturlig å gi klare føringer om hvor det vil være aktuelt å vurdere tilbakeføring, og eventuelt til hvilken epoke.

Fra Store Torungen. Foto: Kystverket.

Det lar seg oftest gjøre å finne gode løsninger som forener vern med ny bruk, selv om løsningene kan bli annerledes enn det man først så for seg. Å finne slike løsninger krever grundighet, vilje og kompetanse i både planlegging og gjennomføring av arbeidene. Felles samtaler mellom Kystverket som eier, leietaker som bruker, kommunen som forvalter av plan- og bygningsloven og fylkeskommunen som forvalter av fredningsvedtaket, vil ofte være vel anvendt tid – og ikke minst hvis diskusjonene kan finne sted nettopp på fyrstasjonen. Stedet er i høyeste grad part i saken, og kan ofte gi føringer gjennom sin tilstedeværelse!

Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere

Kystverket er avhengig av et samarbeid med leietakere som er interessert i å bidra til å ta vare på den viktige kulturarven som fyrstasjonene representerer. Staten vil i liten grad selv kunne benytte den bygningsmassen som er på fyrstasjonene utover de bygningene som er direkte knyttet til den tekniske driften av navigasjonsinstallasjonen, slik som maskinhus og fyrtårn. Vern gjennom bruk forutsetter et aktørsamarbeid, der gjerne også lokale og regionale myndigheter er engasjert, enten som leietakere, eller som aktive premissleverandører og bidragsytere i utviklingen av stedet.

Kystverket benytter en standard leieavtale ved utleie av fyrstasjoner, også for de som ikke er fredet. Avtalen har følgende generelle formål og forutsetninger:

- Uavhengig av om eiendommen er helt eller delvis fredet, skal eiendommen bevares og sikres som kulturminne, og eiendommens egenart skal bevares.

- Leietaker skal ivareta og videreutvikle allmennhetens adgang til fyreiendommen. Leietakers aktivitet på stedet må tilpasses allmennhetens interesser slik at den ikke kommer i konflikt med disse interessene.
- Leietaker forplikter seg til å holde utleier løpende orientert om planene for utviklingen og bruken av leieobjektet.
- Utleier vil bidra med rådgivning ved videre vedlikehold og istandssetting av leieobjektet. Utleier vil løpende vurdere mulighetene for å bidra til vedlikehold og/eller oppgradering av leieobjektet ut fra de til enhver tid gitte budsjettammer.
- Leietaker må ikke bruke, eller tillate at andre bruker, leieobjektet til bolig.
- Leietaker forplikter seg til å legge særlig vekt på miljøvern i forhold til bruk og vedlikehold av leieobjektet.

I tillegg skal det formuleres egne punkter som uttrykker formål og forutsetninger for leieforholdet ved den enkelte fyrstasjon. En slik formålsparagraf i en leieavtale understreker nødvendigheten av et nært samarbeid og tett kommunikasjon mellom Kystverket og leietakerne – dette er ikke et vanlig leieforhold, men gjelder samarbeid om et kulturminne!

Avtalen omtaler også samarbeidet om vedlikeholdsarbeidet på fyrstasjonen. Det er Kystverket som i siste instans er ansvarlig for å sette opp arbeidsprogram for det enkelte år og gi nødvendige føringer for hva som skal gjøres og på hvilken måte. Bortsett fra ved kritiske hendelser, slik som ved stormskader, skal ikke leietaker utføre noen tiltak på eiendommen uten at dette er godkjent av eier. Det er også eier som er ansvarlig for at alle nødvendige tillatelser er innhentet fra vernemyndighetene.

Kjeungskjæret fyrstasjon, Sør-Trøndelag. Foto: Kystverket.

Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen

Fredningsvedtaket er styrende for forvaltningen av fyreiendommen, og er rettslig bindende. Forvaltningsplanen er ikke rettslig bindende, men uttrykker Kystverkets vurdering av hva som vil

være en naturlig presisering og konkretisering av fredningsvedtaket, og etatens oppfatning av hvordan den fredede eiendommen bør utvikles. Konkrete tiltak kan ikke gjennomføres uten at vernemyndighetene har fattet vedtak om at de kan iverksettes. Det er Kystverket i den enkelte region som søker vernemyndighetene i det aktuelle fylke om tillatelse til tiltak.

Formidling med nytt elementsystem i betong. Foto: Kystverket.

Formidling

Fyrstasjonene er nasjonale kulturminner som skal dokumentere en viktig del av vår maritime kulturarv og Kystverkets historiske innsats for å trygge ferdseleien til sjøs. Samtidig er det et mål med fredningen at kunnskap om disse kulturminnene og deres historiske kontekst skal kunne formidles til allmennheten. Det er derfor viktig at all ny bruk bidrar til kunnskapsformidling og opplevelse av historien. Kystverket vil i samarbeid med Kystverkmusea (ved Lindesnes fyrmuseum) lage retningslinjer for utarbeidelse av formidlingsplaner for de enkelte fyrstasjonene, i et samspill mellom etaten, etatsmuseene og leietakerne. Det er videre utarbeidet en skiltmal for de fredede fyrstasjonene, for å gi etatens formidling av egen kulturhistorie et helhetlig, nasjonalt preg. Denne skiltmalen vil være styrende for hvordan utendørs informasjon og skilting utformes på de fredede fyrstasjonene. All utendørs informasjon skal godkjennes av Kystverket på forhånd.

Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene

På alle de fredete bygningene skal eksteriøret bevares mest mulig uendret. Enkelte bygninger er svært autentiske, mens andre er sterkt endret og modernisert. Ulike typer tiltak, som tilbakeføring og utskifting av bygningsdeler, vil derfor bli vurdert ulikt fra bygning til bygning.

Interiørene har for de aller fleste av fyrstasjonene ikke et like sterkt formelt vern som eksteriøret – unntaket er selve fyrtårnene, som er interiørfredet. For de øvrige bygningene er planløsning og konstruksjoner normalt omfattet av de enkelte fredningsvedtakene. Imidlertid bør en ved interiørmessige oppgraderinger og endringer legge vekt på å bevare størst mulig autentisitet med tanke på den historie fyrstasjonen skal formidle. Denne intensjonen må samtidig avveies i forhold til behovet for nødvendig bruksmessig oppgradering.

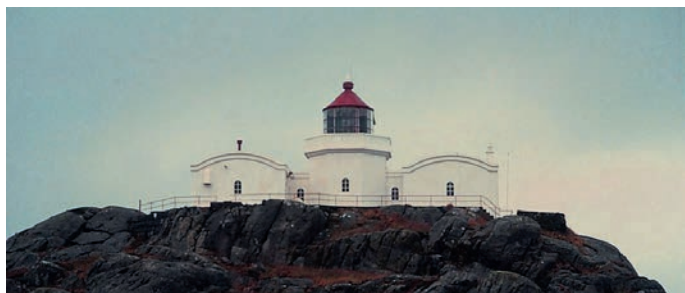
Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider

Alle endringer og større vedlikeholdsarbeider på en fredet bygning eller et fredet område skal dokumenteres. En søknad om tillatelse inneholder et minimum av beskrivelse av tiltaket, men dette er ikke tilstrekkelig dokumentasjon. Det vil bli gitt nærmere retningslinjer for hvordan nødvendig dokumentasjon skal utføres og arkiveres.

Krav til håndverkere

Generelt må håndverkere som arbeider på fredete bygninger, ha nødvendig kunnskap og erfaring fra antikvarisk arbeid. Det er viktig å ha den rette holdningen til dette arbeidet, beherske aktuelle teknikker, og å ha faglig grunnlag for å kunne ta riktige valg når det gjelder materialer og metode.

I noen tilfeller vil det være nødvendig med spesialkompetanse for at resultatet skal bli tilfredsstillende. Dette kan være ved restaurering av vinduer, dokumentasjonsarbeid, blanding av maling etter historisk resept, konserveringsarbeider mm. Når vernemyndigheten gir tillatelse til endringer, kan det settes vilkår om at utførende håndverkere har antikvarfaglig kompetanse.

Geitungen fyrstasjon, Rogaland. Foto: Kystverket.

Vedlikeholdshåndbok

Det er behov for å sammenfatte retningslinjer for vedlikehold av fyrstasjonene, både de fredede og de ikke fredede, i en egen vedlikeholdshåndbok, og Kystverket er nå i ferd med å utarbeide en slik veileder. Denne prosessen vil også innebære nær kontakt med ulike vernemyndigheter, for å finne frem til løsninger som i størst mulig grad kan være felles for etatens fredede bygninger. I og med at søknad om dispensasjon avgjøres av den enkelte fylkeskommune, kan tolkning av og praksis i oppfølging av fredningsvedtakene variere noe fra fylke til fylke. En vedlikeholdshåndbok bør kunne bidra til å harmonisere praksis ut fra et nasjonalt perspektiv, selv om den naturligvis ikke vil kunne erstatte kravene til saksbehandling i den enkelte sak.

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern

Grunnholdninger til vern

Kulturminner er en viktig del av vår samlede kulturarv. Bygningene dokumenterer tidligere tiders samfunnsforhold, levekår, liv og gjøremål,

byggeskikk og håndverksteknikker.

Gamle bygninger er ikke-fornybare ressurser, og de er primærkilder til kunnskap om fortida. Alle andre nedtegnelser, fotografier og registreringer innebærer grader av fortolkning. Bygningene er derfor en unik kilde til kunnskap og et umistelig grunnlag for framtidig forskning, enten det gjelder levekår, byggeteknikk, dekordetaljer eller lignende. Ved framtidig bruk og modernisering er det viktig at vi i minst mulig grad reduserer bygningenes verdi som historisk kilde. Som hovedregel skal man være svært varsom med å fjerne elementer i en fredet bygning – alle de historiske epokene som har nedfelt seg i det fysiske bygningsmiljøet, forteller en historie om bygningens og stedets utvikling. I noen tilfeller kan man imidlertid bli nødt til å prioritere mellom ulike faser. Unntaksvis kan det også vært aktuelt å tilbakeføre en bygning til en dokumentert tidligere tilstand.

Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper innen bygningsvernet

De viktigste grunnprinsippene er:

- Mest mulig av alle deler av bygningen skal bevares. Derfor må inngrepene ved vedlikehold og utbedring være så små som mulig.
- Det er bedre å vedlikeholde framfor å reparere, og det er bedre å reparere framfor å skifte ut.
- Det må brukes tradisjonelle materialer og metoder, både ved vedlikehold og eventuell utskifting.
- Skjulte deler av bygningen (konstruksjoner) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater).
- Hvis man må endre, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske "arkivet" er bygningen selv.
- Gamle ombygginger og endringer av en bygning er ofte viktige å bevare. De kan fortelle om bygningens livshistorie gjennom skiftende stilretninger og bruk.
- Når noe fjernes eller endres, skal aktuell dokumentasjon bli nedtegnet og arkivert. I spesielle tilfeller sikres dokumentasjonen ved lagring av den fjernete bygningsdelen (nærmere retningslinjer vil bli utarbeidet for dette).
- Endringer skal om mulig være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen kan framstå slik den var før endringen.

Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper

Hovedregelen er at løpende vedlikehold utføres uten at vernemyndighetene trekkes inn, mens man må søke tillatelse for endringer. Grensen mellom vedlikehold og endring kan være vanskelig å definere, og ulike aktører kan ha ulik oppfatning av begrepene. Kulturminnevernets definisjon av vedlikehold er snever, i den hensikt å ivareta kulturhistoriske verdier.

Mange eiere har i beste mening utført "vedlikeholdsarbeid" på en slik måte at vernemyndighetene vurderer dette som endring/inngrep, som i verste fall er skadelig for kulturminnet. Dette kan for eksempel være bruk av for tett maling, som med-fører avskalling og råteskader, eller utskifting av opprinnelige bygningsdeler som burde blitt istandsatt av en kyndig restaureringshåndverker. Vedlikeholdet av en fredet bygning er underlagt kulturminneforvaltningens overvåking. Det kan oppstå usikkerhet om hva man kan utføre uten å spørre, og når man må søke om tillatelse.

Hovedprinsippet for vedlikehold av gamle bygninger er å bevare mest mulig av de gamle bygningsdelene og å hindre skader. Dette gjelder både synlige og skjulte konstruksjoner og elementer. Vedlikeholdet skal om mulig skje på samme måte som da huset ble bygget, med samme teknikk, utførelse og materialbruk. I praksis vil dette noen ganger bety merarbeid, andre ganger krever det bare omtanke og kompetanse.

Homlungen fyrstasjon, Østfold. Foto: Kystverket.

Ved å bevare de gamle bygningsdelene og overflatene beholder bygningen sin autenticitet, og dermed sin vitenskapelige kildeverdi og opplevelsesverdi. En kopi kan aldri fullt ut erstatte de opprinnelige bygningsdelene. Selv om kopien er nøyaktig likt utført, er minst to dimensjoner gått tapt:

1. Aldersverdien: Spor av "tidens tann" er borte. Vi kan ikke lenger berøre de samme materialene som våre forgjengere.

2. Sannhetsgehalten: Hvordan kan våre etterkommere vite at kopien er nøyaktig utført?

Kan de stole på at historien og byggeteknikken som formidles, er identisk med den opprinnelige?

Større vedlikeholdsarbeider og endringer

Det må søkes om tillatelse for større vedlikeholdsarbeider, større reparasjoner og endringer i en fredet bygning. Som oftest blir det gitt tillatelse når endringene er små og tiltaket er nødvendig for fortsatt bruk. Kulturminneforvaltningens oppgave er å passe på at det ikke blir gjort så mange endringer i årenes løp at det til slutt er lite igjen av det opprinnelige huset.

Eksempler på større vedlikeholds-/istandssettingsarbeider som krever tillatelse:

- endring av utvendig malingtype/farge, fjerning av eldre malinglag, overmaling av dekor og lignende
- vedlikehold av utvendig kledning som innebærer et betydelig omfang utskifting av råteskadet virke
- restaurering av vinduer der det er råteskader som innebærer betydelig innspunsing av nytt virke og forbedring/endring av tekniske løsninger

Eksempler på andre endringer som krever tillatelse:

- utskifting av bygningselementer, som utvendig panel, vinduer og ytterdører
- tildekking eller fjerning av eksisterende utvendige overflater
- oppsetting eller riving av innvendige lettvegger
- installering av våtrom eller kjøkken etc.
- fasadeendringer
- oppføring av tilbygg
- tilbakeføring til tidligere dokumenterbar tilstand

Et overordnet prinsipp er at alle endringer om mulig skal gjøres reversible, slik at de i framtida kan la seg tilbakeføre. Endringer og tilføyelser skal kunne fjernes uten at bygningen blir forringet. I praksis kan dette eksempelvis innebære at nye skillevegger festes slik at de lett kan fjernes uten å sette merkbare spor.

Tilbakeføring

Når vernemyndighetene skal vurdere forslag til endringer, vil de ta hensyn til hvilken periode – eventuelt flere perioder – i bygningens historie som fredningen søker å bevare. Hvis det er foretatt endringer i nyere tid, kan det i noen få tilfeller være aktuelt å tilbakeføre bygningen til et tidligere eller opprinnelig utseende. Dette kan gjelde et helt eksteriør, deler av bygningen, enkelte rom eller mindre bygningsdeler og detaljer. Følgende premisser og forutsetninger bør ligge til grunn for at en tilbakeføring skal kunne vurderes:

- Det foreligger sikker, god og tilstrekkelig dokumentasjon (tegninger, fotografier eller lignende) av den opprinnelige situasjonen.
- Tilbakeføring basert på gjetting kan normalt ikke godtas.
- De nyere tilføyelsene som fjernes eller tildekkes, har relativt lav/underordnet verdi.
- Kulturminnet er ikke for sterkt endret. Hus som har fått ny takform, hovedvolum eller lignende bør bevares slik de er. Tilbakeføring av vindustyper og kledning på en bygning med intakt hovedform, kan derimot være aktuelt.

SLÅTTERØY

FYRSTASJON

SPESIELL DEL

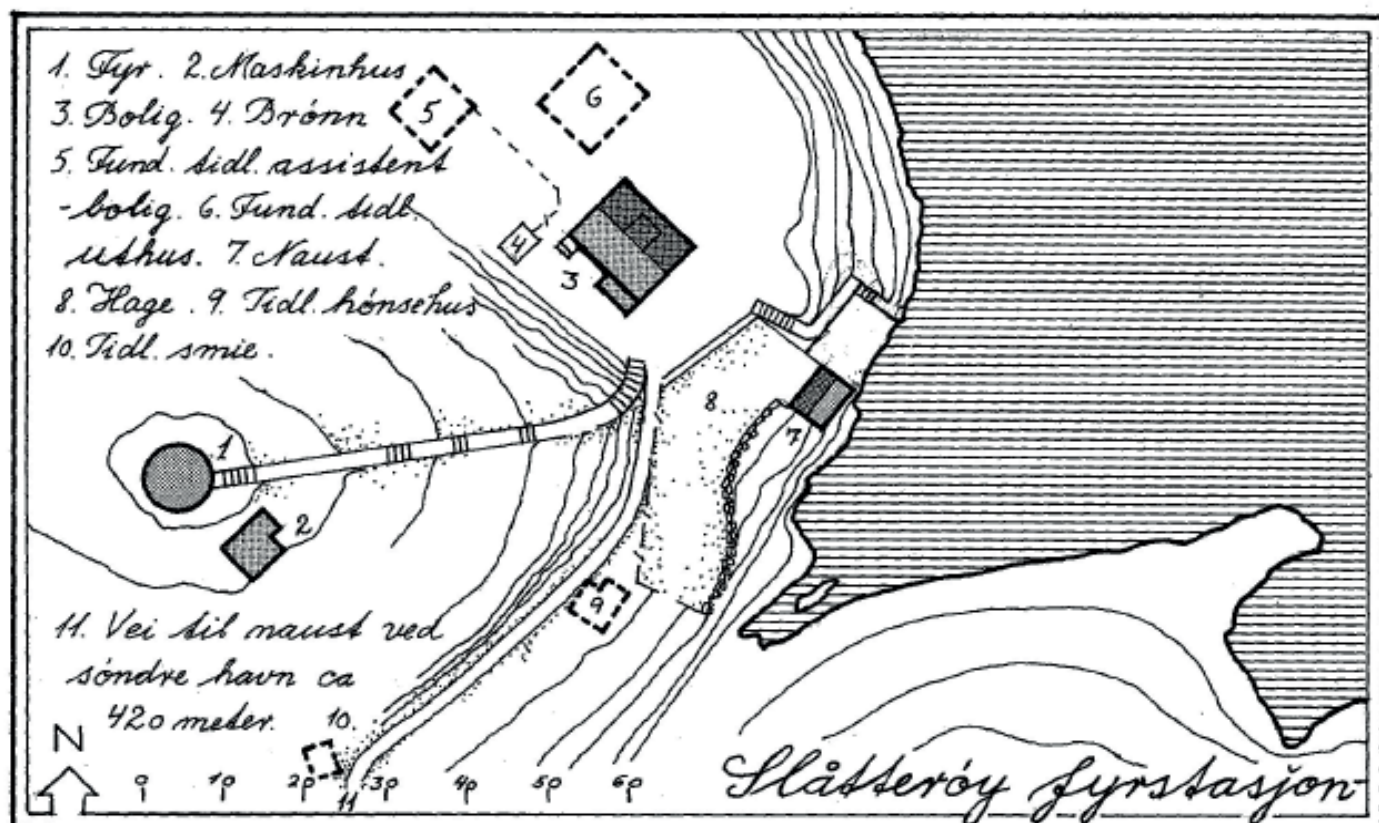

Kart

Situasjonskart

Hentet fra fredningsvedtaket.
Tegning: Sven Poulsson.

Kart over fredningsområdet ved Slåtterøy fyrstasjon:

Faktaopplysninger om Slåtterøy fyrstasjon

Eiendomsinformasjon					
Opprettet			1859		
Fylke	Hordaland		Region	Kystverket Vest	
Kommune			1219 Bømlo		
Fyrlistennummer			153500		
Dato for fredningsvedtak			17. november 1999		
Andre vernebestemmelser			Ingen andre vernebestemmelser gjelder i området.		
Eiendom (kommunenr., gårdsnr., bruksnr.)			1219 / 153 / 2		
Nummer i Askeladden		87171	Grunneier	Eiendommen, gnr.153, bnr. 2, hvor det meste av fyrstasjonen ligger, eies av Kystverket. Naustet i søndre havn og en del av den steinlagte veien ligger på privat grunn (153/4).	
Utleie			Venner av Slåtterøy fyr		

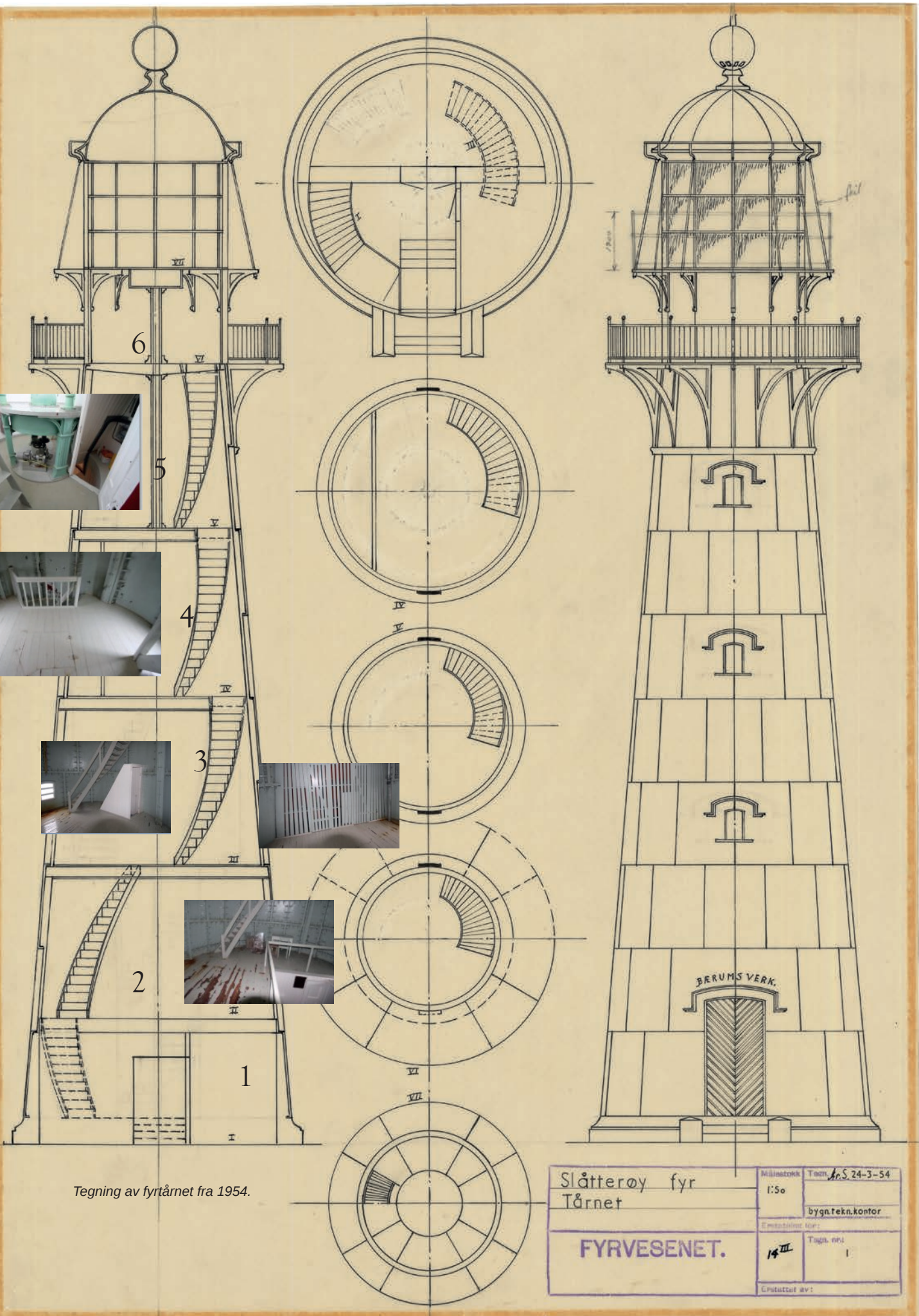
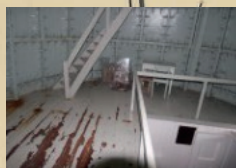
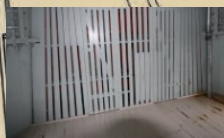
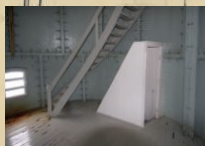
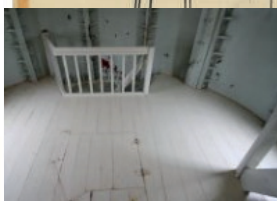
Oversikt over registrerte bygninger og konstruksjoner

Byggnr. i fredn. vedtaket	Bygnings-type	Bygg-status	GAB-nr.	Num-mer i Aske-ladden	Verneklasse / §	Omfanget av fredningen
1	Fyrtårn	Intakt	174181098	87171-1	Klasse 1, kulturminneloven § 15	Fredningen gjelder bygningens eksteriør og interiør.
2	Maskinhus	Intakt	174181039	87171-2	Klasse 1, kml § 15	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.
3	Bolig	Intakt	174181020	87171-3	Kl.1, kml.§ 15	Samme som i feltet over.
7	Naust	Intakt	174181047	87171-4	Kl.1, kml. § 15	Samme som i feltet over.
	Naust søndre havn	Intakt	174181063	87171-5	Kl. 1, kml. § 15.	Samme som i feltet over.
	Det fredete området				Klasse 1, kml § 19	Fredningen omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner §19. Fredningsområdet omfatter en del av øya som fyrstasjonen ligger på. Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart, se forrige side.
	Steinlagt vei, 420 m	Intakt			Kl.1, kml. § 15.	

Litt om fyrstasjonens historikk	Slåtterøy fyr ble satt i drift i 1859. Foruten fyret besto anlegget på dette tidspunktet av en stor fyrforvalterbolig, et laftet uthus og et stort naust ca. 420 meter sør for boligen. Veien til naustet måtte mures, 140 trappetrinn i kupert terreng forbandt bolig og naust. I 1873 ble det satt opp en beskyttelsesmur ved naustet og seks år senere ble det installert en heisekran ved landingen nedenfor fyret. I 1899 søkte fyrdirektøren om penger til å oppgradere fyrlyset til et blinklys og penger til ny assistentbolig. I 1902 ble det bygd et nytt naust i et bratt terreng sørøst for boligen. Dette krevde et nytt landingsarrangement med kar og kran. I løpet av de påfølgende årene anla fyrbetjeningen små innmurte hageflekke. På 1930-tallet ble det bygd et maskinhus, som senere ble utvidet. Den 1. august 1940 ble fyret angrepet av allierte fly. De to døtrene til fyrvokteren fikk alvorlige skader, den ene døde senere som følge av angrepet. Bygningene fikk også store skader, skadene på tårnet er fortsatt synlige. I 1958 ble fyrstasjonen elektrifisert, og har siden hatt det kraftigste lyset blant norske fyr. I 1959 ble assistentboligen solgt og fjernet. Fyret ble automatisert og avfolket i 2003.
Vernestatus	Fyrstasjonen er fredet etter kulturminneloven §15 (bygninger og steinlagt vei) og §19 (området).
Fra Riksantikvarens frednings-begrunnelse	Slåtterøy fyrstasjon er et helhetlig anlegg med stor miljøskapende verdi. Fyret er en god representant for de tidlige, høye støpejernstårnene. Fyrtårnet har aldersverdi som landets fjerde eldste støpejernstårn og fyrhistorisk interesse med landets sterkeste fyrlys. Hendelsene på stasjonen under 2. verdenskrig har historisk interesse. De fine og omfattende steinarbeidene med oppmurte haveflekke og vei gir et bilde av liv og virke på fyrstasjonen utover selve fyrdriften, og er i seg selv verneverdige elementer i kulturlandskapet. Det er spesielt fyrstasjonens fyrhistoriske verdi med et av landets tidlige, høye støpejernstårn og fyrtekniske verdi med landets kraftigste fyrlys Riksantikvaren legger vekt på når det gjelder fyrstasjonens verneverdi.
Fyrstasjonens egenart, sårbarhet og tålegrense	Slåtterøy fyr er et kystfyr. Fyrområdet er kupert, og veiene, som binder de ulike delene av fyrstasjonen sammen, og som består av noen rette strekk og mange større og mindre trapper, er konstruert av huggen stein og lagt med stor faglig dyktighet. Boligen, som er bygget i 1859 og som har beholdt sin egenart, har stor aldersverdi. Maskinhuset er egenartet med sin knappe og stramme form, boligen solid og romslig. Naustene er belagt med bølgeeternittplater og slipper inn litt lys gjennom lysplatene.
Kystverkets føringer for ny bruk og videre utvikling	Det er naturlig å tenke seg en videreføring av nåværende drift.

FYRTÅRNET

Bygningens navn	Fyrtårn	
Nummer i Askeladden	87171-1	
GAB nr.	174181098	
Byggnr. i fredn.vedtak	1	
Byggeår	1859	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Fyrtårn	
Fredningsomfang	Eksteriør og interiør	
Navigasjonsinstallasjon	Linse av 2. orden Lampeskifter: RELA-38 Lampe: Halogen 120V 1000W Q1000 T20/ BP versjon 2.	
Bygningsbeskrivelse	Fyrtårnet er 25,1 meter høyt i støpejern. Det ble sterkt skadet under 2. verdenskrig, og skadene er fremdeles synlige. Tårnet er rødmalt med ett hvitt belte.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament:tøpt betong 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Teglstein 6. Yttervegger: Støpejern 7. Ytterdører: Panelt ramtredør med mahogny kledning 8. Vinduer: Støpejern 9. Tak: Støpejern (Bjelleform) 10. Taktekking: Ingen 11. Takrenner og nedløp: Støpejern 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Lett bindingsverk med trepanel 16. Etasjeskiller: Jernbjelker med tregulv og panelt himling. Støpt betong i fyrlykt 17. Innvendige trapper: Åpnr, malte tretrapper, støpejern i fyrlykt 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ventiler i vegg i fyrlykt, lyre i toppen av tak 20. Galleri og balkong: Støpejerngallei utenfor fyrlykt.	
Endringshistorikk	Lite er endret i tårnet.	
Retningslinjer for videre utvikling	Det er verken nødvendig eller ønskelig med bygningsmessige endringer av fyrtårnet. Det skal normalt ikke være adgang til selve navigasjonsinstallasjonen for andre enn Kystverkets personell. Eventuell tilgang for besøkende skal være regulert i en egen instruks, og skal bare skje i følge med ansvarlig person.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Endring av eksisterende eller montering av ny fast innredning / installasjon er søknadspliktig. Dette gjelder også i forbindelse med Kystverkets egen virksomhet.	

Tegning av fyrtårnet fra 1954.

Slåtterøy fyr
Tårnet

FYRVESENET.

Målestokk	Tegn. no. S. 24-3-54
1:50	byggetekn.kontor
Emneordet for:	Tegn. nr. 1
Utsatt av:	

Over: Inngangsdør, t.h.: Et spesielt vindfang med overlys og flere dører.

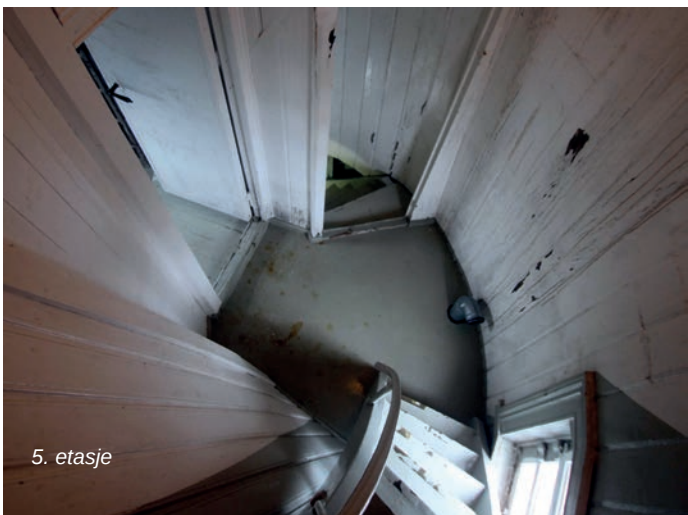
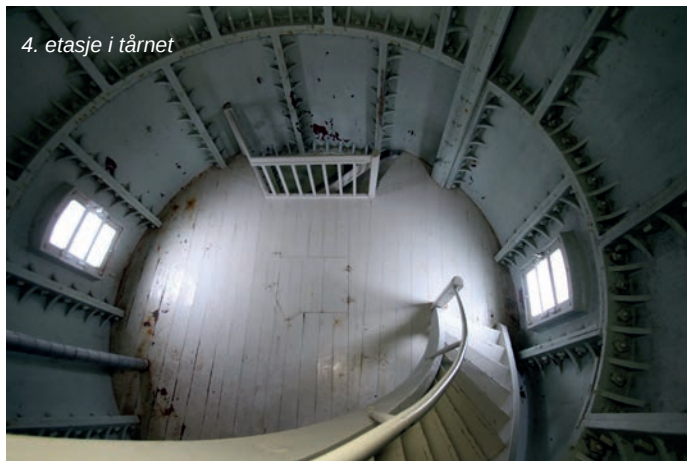

Under: Inngangspartiet med vindfang. Sett ovenfra:

Over: Spilevegg i 3. etasje. Til høyre: Trapp til 4. etasje.

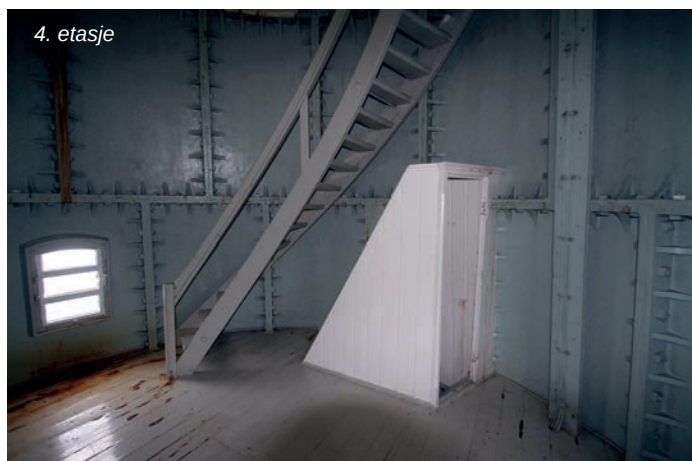
Trapp fra 1. til 2. etasje

Galleriet, 5. etasje

4. etasje

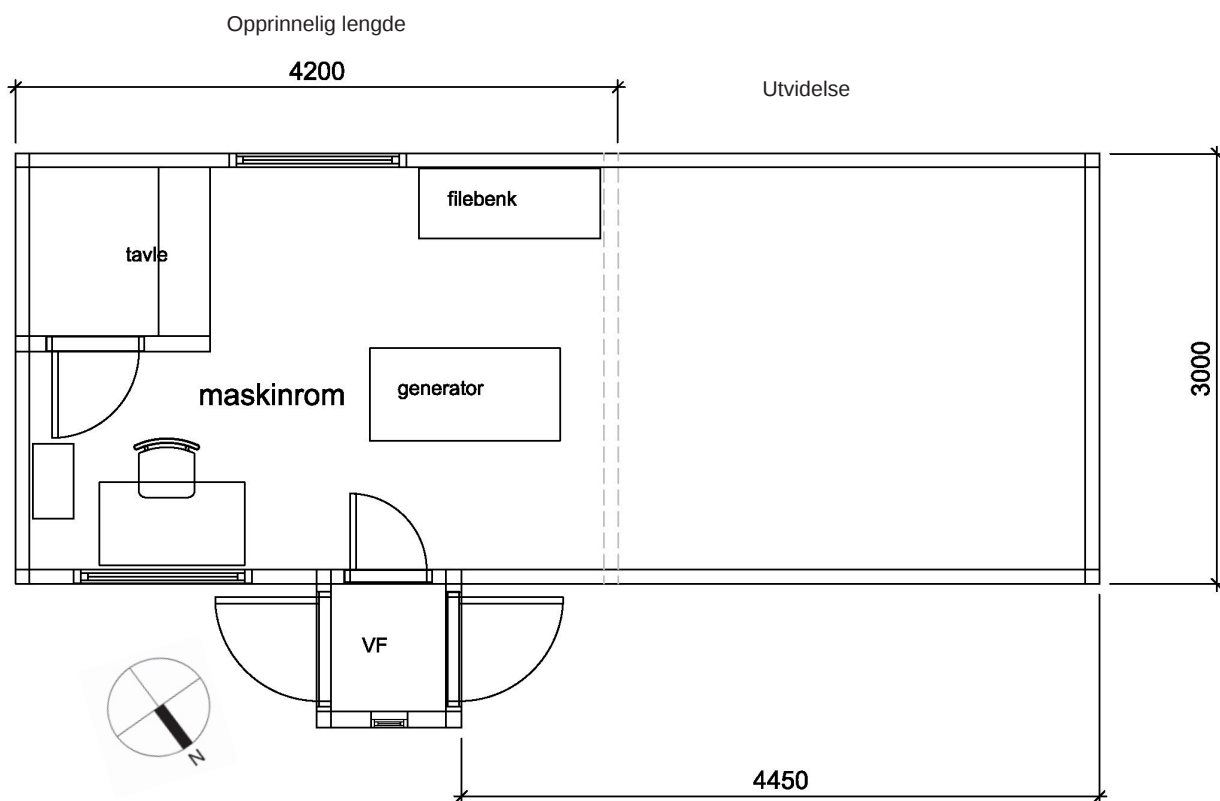

Fyrlykta, 5. etasje

Maskinhus:

Bygningens navn	Maskinhus	
Nummer i Askeladden	87171-2	
GAB nr.	174181039	
Byggnr. i fredn.vedtak	2	
Byggeår	På 1930-tallet.	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Maskinhus	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Maskinhuset har støpt grunnmur. Veggene er delvis kledd med eternittplater og delvis med stående tømmermannspanel. Taket er tekktet med skifer lappheller.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Trebjelkelag med gulvbord og belegg. Betongfundament til aggregat. 6. Yttervegger: Bindingsverk med trekledning. Eternittplater utvendig. 7. Ytterdører: Speilfyltingsdør, hvitmalt. 8. Vinduer: Enke trevinduer med varevindu. 9. Tak: Saltak med sperrer. 10. Taktekking: Lappskifer. 11. Takrenner og nedløp: Plast renner og nedløp mot nord-øst, ved inngangspartiet. 12. Beslag: Mønebeslag i aluminium. 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Lett bindingsverk med trekledning. 16. Etasjeskiller: Bjelkelag. 17. Innvendige trapper: Ingen 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ventilhetter i yttervegg (2) 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Maskinhuset er utvidet i lengderetningen.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er i tjenstlig bruk, og egner seg derfor ikke til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

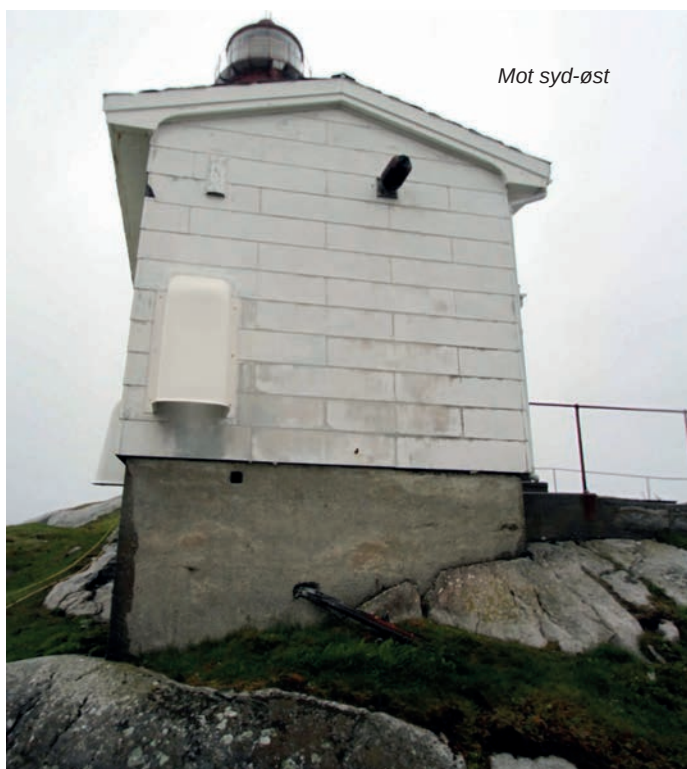
Maskinhusets fasade mot nord-øst

Fasade mot syd-vest

Mot syd-øst

Til venstre. Foto fra tårnet. Lappskifer.
Nede til venstre: Inngang mot nord-øst.
Over og under: Maskinrommet.

Bolig

Bygningens navn	Fyrvokterbolig	
Nummer i Askeladden	87171-3	
GAB nr.	174181020	
Byggnr. i fredn.vedtak	3	
Byggeår	1859	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesnet	
Opprinnelig funksjon	Fyrvokterbolig	
Fredningsomfang	Fyrvokterboligen eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hoved-struktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Fyrvokterboligen er i 1 ½ etasje med ark. Bygningen har natursteinsgrunnmur med noe puss og hvitmalt. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med koksgrå betongtakstein. Fyrvokterboligen har to piper som er pusset.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Naturstein 3. Grunnmur: Naturstein 4. Utvendige trapper og ramper: betong 5. Gulv på grunn: Betong og tregulv (kjeller) 6. Yttervegger: Tømmervegger med utv. og innv. trekledning/plater. Utvendig kledd med eternittplater. 7. Ytterdører: 2 isolerte ramtredører med teak panel og glassfelt. 8. Vinduer: sidehengslete trevinduer med 2-lags isolerglass. 9. Tak: Saltak med sperrebind 10. Taktekking: Koksgrå betongstein. 11. Takrenner og nedløp: stål renner med stål og plast nedløp 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: laftevegger 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag 17. Innvendige trapper: Lukket tretrapp, malt 18. Piper og ildsteder: 2 pipestokker, murte og pusset. 19. Luker og ventilasjon: flere små ventilhetter i fasadene.	
Endringshistorikk	Det har blitt foretatt noen endringer av planløsningen i kjeller og 1. etasje. Taket er tekket om. Opprinnelig var det tekket med rasteheller. Nå er det koksgrå betongtakstein. Vinduene i loftsetasjen er nettopp skiftet, mens vinduene i 1. etasje skal være fra 1980-tallet.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Over: Fyrvokterboligen's fasade mot nord-øst.

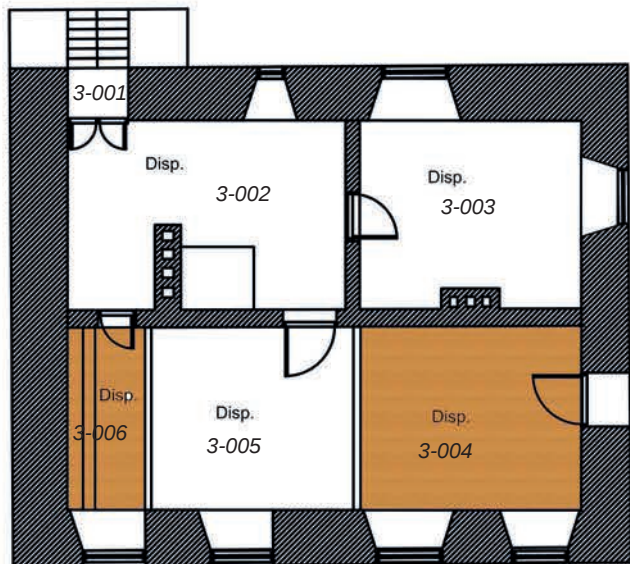
Til høyre: Fasade mot syd-øst.

Under: Fasade mot syd-vest.

Nederst t.v.: Fasade mot nord-vest.

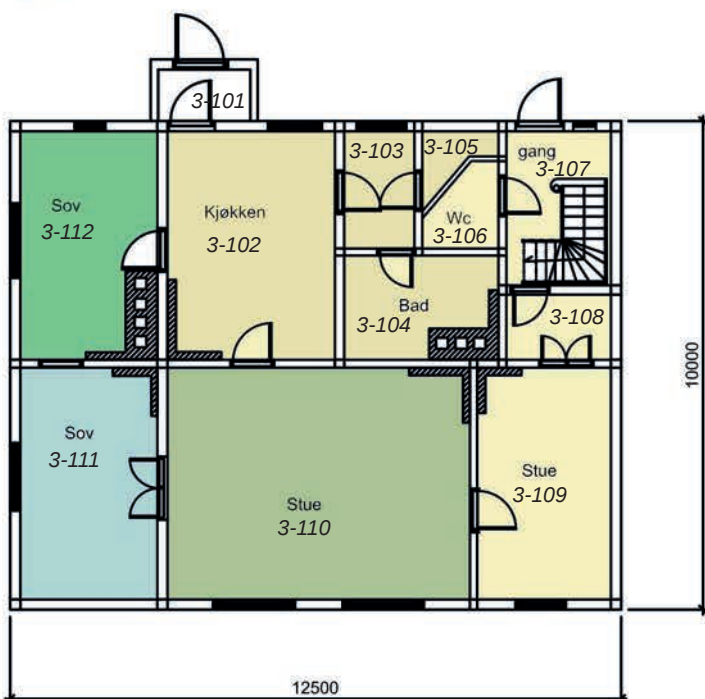
Nede t.h.: Nedgang til kjeller .

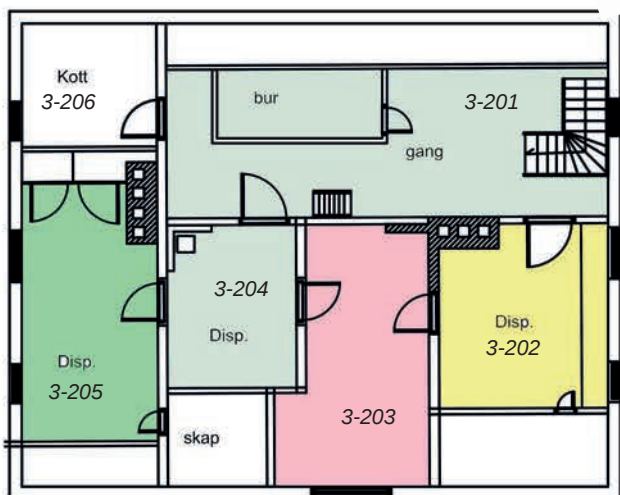

Slåtterøy bolig kjeller plan, rev
25-6-15

Farger antyder veggfarge.

Plan 1. etasje

Plan loft

Over: Fra kjeller-rom 3-002.

Under: Rom 3-005.

Over: Arbeidsrom 3-003.

Under: Lager, tidl. husholdningsbod 3-006.

Kjøkken 3-102.

Tapethistorie i stue 3-110

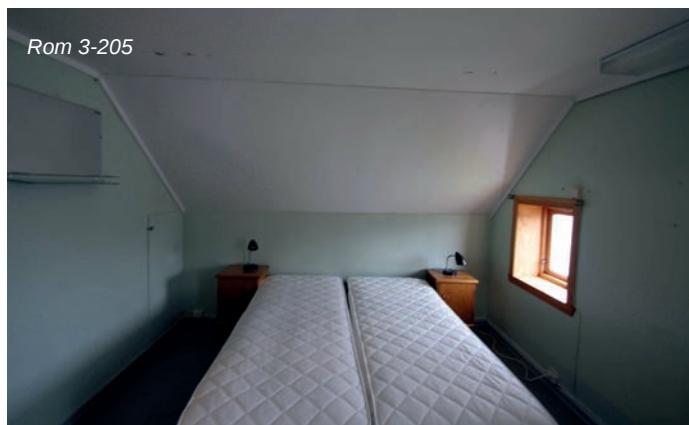
over: stue 3-110. Til venstre: Gang 3-201.
Under: soverom 3-111. Nederst: Trappedetløy hovedtrapp i gang 3-107.

Over: Soverom 3-204 og rom 3-205.

Under: Badet, 3-104.

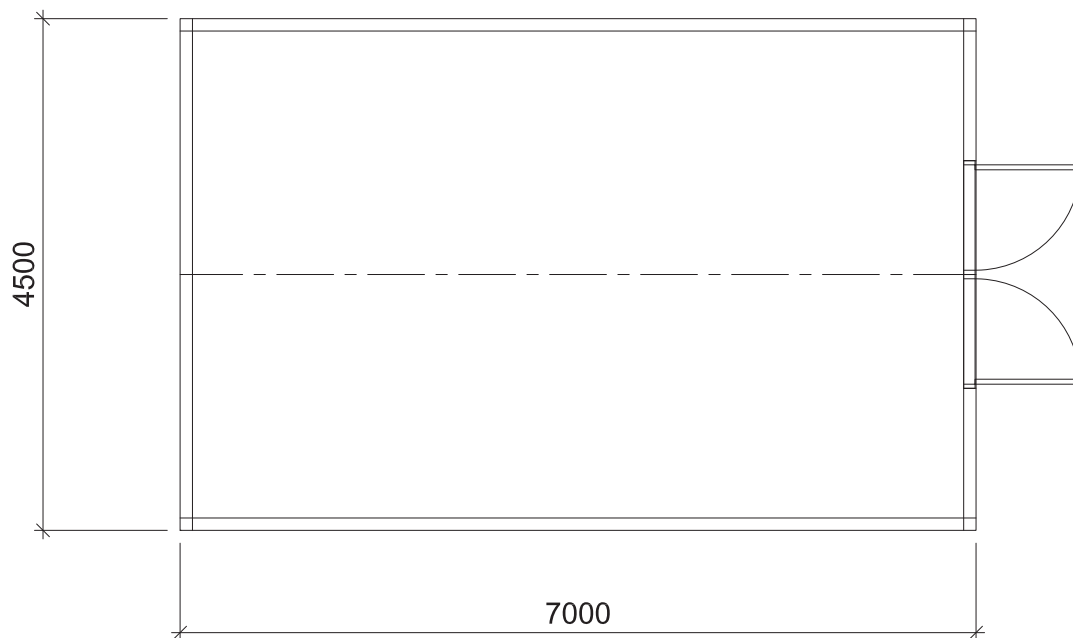

Over og under: 2 bilder fra loftet som viser tak-konstruksjonen.

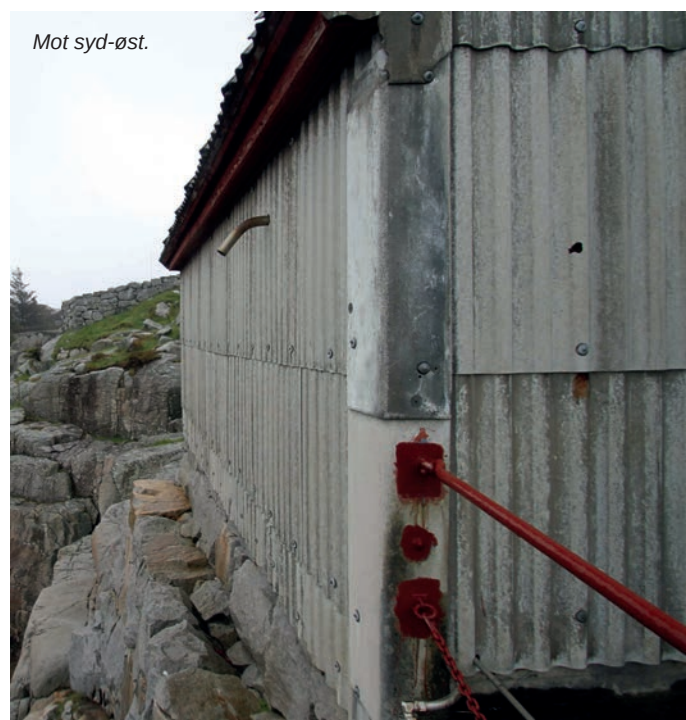

Naust

Bygningens navn	Naust	
Nummer i Askeladden	87171-4	
GAB nr.	174181047	
Byggnr. i fredn.vedtak	7	
Byggeår	1902	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Naust	
Fredningsomfang	Eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Naustet har natursteins grunnmur. Bygningen har eternitt bølgeplater på vegger og tak.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Naturstein 3. Grunnmur: Naturstein 4. Utvendige trapper og ramper: Betong 5. Gulv på grunn: Gulvbord. 6. Yttervegger: Bindingsverk med utv. kledning og eternitt bølgeplater. 7. Ytterdører: Labankdører. 8. Vinduer: Ingen vinduer, men gjennomskinnelige glassfiber bølgeplater/lysplater. 9. Tak: Saltak med sperrebukker. 10. Taktekking: Taktro og eternitt bølgeplater. 11. Takrenner og nedløp: Ingen 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Ingen 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag 17. Innvendige trapper: enkel trestige 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Naturlig ventilasjon 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Naustet er kledd med eternitt. Vinduer er fjernet og erstattet med lysplater.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Når det blir behov for større istandsetting, må det vurderes om eksisterende uttrykk skal videreføres, eller om det skal gjøres en tilbakeføring til et tidligere, dokumentert uttrykk. Tiltaket vil være søknadspliktig.	

Under: Naustets loft.

Under: Fra naustets hovedrom i 1. etasje.

Naust i søndre havn

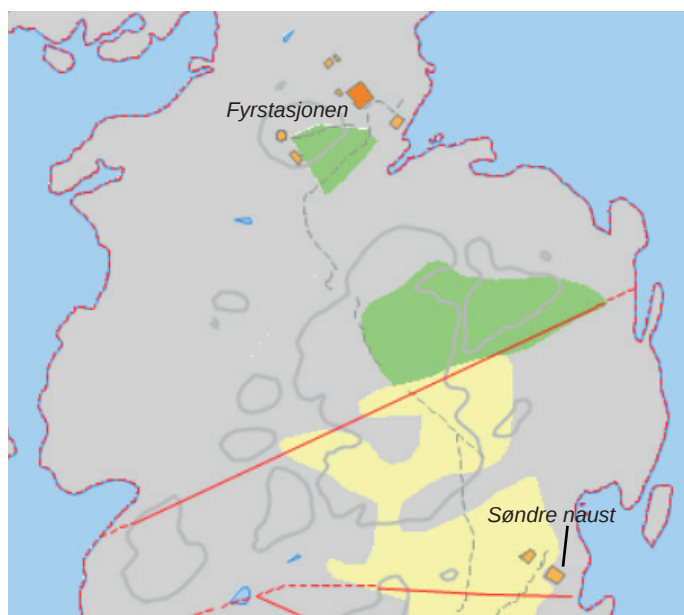
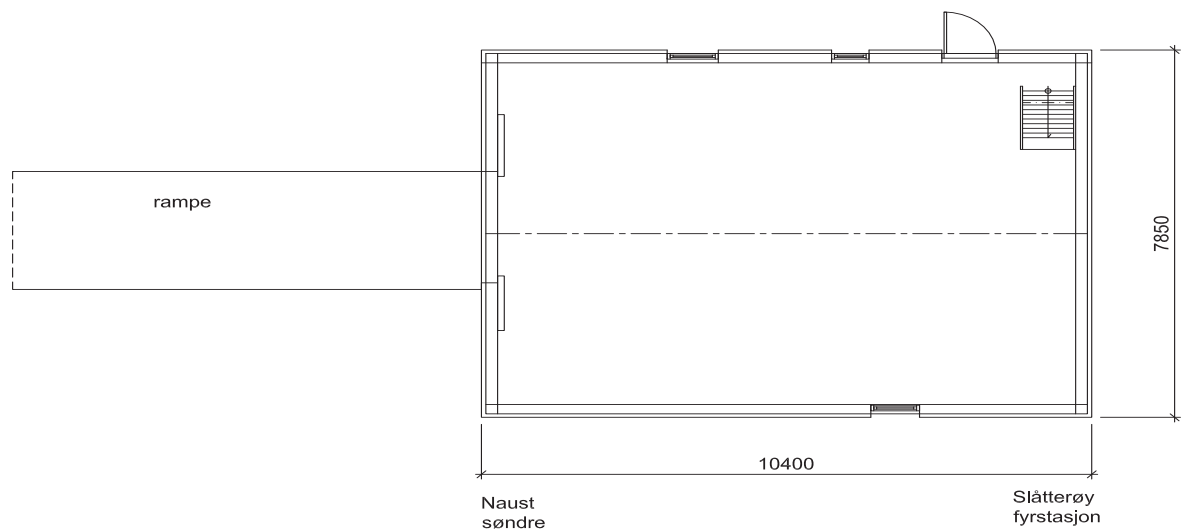
Bygningens navn	Naust, søndre havn	
Nummer i Askeladden	87171-5	
GAB nr.	174181063	
Byggnr. i fredn.vedtak	Ikke nummerert	
Byggeår	1859	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Naust	
Fredningsomfang	Eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelog hovedstruktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Naustet i søndre havn har grunnmur av naturstein. Bygningen er kledd og tekket med eternitt bølgeplater.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Naturstein 3. Grunnmur: Naturstein 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Tregulv 6. Yttervegger: Bindingsverk 7. Ytterdører: Labankdører 8. Vinduer: Glassfiberplater/lysplater erstatter tidl. vinduer 9. Tak: Saltak med taktro og sperrebukker 10. Taktekking: Bølgeplater av eternitt. 11. Takrenner og nedløp: Ingen 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Ingen 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag 17. Innvendige trapper: Åpen tretrapp, ubehandlet. 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Naturlig ventilasjon 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Ytterveggene er kledd med eternitt bølgeplater, vinduer erstattet med lysplater.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Når det blir behov for større istandsetting, må det vurderes om eksisterende uttrykk skal videreføres, eller om det skal gjøres en tilbakeføring til et tidligere, dokumentert uttrykk. Tiltaket vil være søknadspliktig.	

Fasade mot nord-vest.

Mot syd-vest.

Under. Fra naustrommet.

Steinlagt vei til naust i søndre havn

Konstruksjonens navn	Steinlagt vei
Fredningsomfang	Fredet som eget objekt etter §15 i kml. Ligger både innenfor og utenfor det fredete området.
Beskrivelse	Steinlagt vei fra boligen til naustet i søndre havn. Forsyner fyrstasjonen med en god og behagelig gangvei i et svært kupert terreng.
Retningslinjer for videre utvikling / vedlikehold	Det er svært viktig at denne særegne steinlagte veien blir tatt godt vare på.

Det fredete området:

Fra Riksantikvarens fredningsvedtak:

Omfanget av fredningen:

Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19.

Fredningsområdet omfatter eiendommen på gnr.153 bnr.2 (Staten v/Kystdirektoratet).

Naustet i søndre havn og deler av den steinlagte veien ligger på gnr. 153 bnr. 4 (privat).

På fyrstasjonen er det foruten bygningene kulturminner som fundamenter etter tidligere assistentbolig, uthus, hønsehus og smie. Innenfor området er det videre brønn, have, landinger og båtopptrekk ved naustet i søndre havn. Det finnes flere steinarbeider som oppmurte små haveflekker, gjerder og terrasserings.

Formålet med fredningen:

Formålet med fredningen av Slåtterøy fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn, fyrvokterbolig, naust og steinlagt vei og området rundt fyrstasjonen.

Fredningsbestemmelser: Veien: Det er ikke tillatt å bygge om veien. Utskifting av anleggselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold, er ikke tillatt.

Vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningenes og veiens egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger. Innenfor det fredede området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

Kystverkets kommentarer:

Skjøtsel av området: Ved skjøtsel av uteområdet skal det tas utgangspunkt i nåværende, eventuelt tidligere situasjon. Eventuell ny beplantning skal ikke tilføre planter som ikke hørte hjemme på fyrstasjonen da den var bemannet.

Skilting:

All utendørs skilting er søknadspliktig. Det skal legges opp til en nøktern og enhetlig bruk av skilting. Skiltingen skal være i tråd med Kystverkets retningslinjer for skilting, og hovedformålet er formidling av fyrstasjonens historie. Andre offentlige myndigheters skilting skal i størst mulig grad tilpasses Kystverkets skilting.

Annet: En svært forseggjort steinlagt vei med trapper og stangjærnsrekkeverk går opp til fyret og til naustet i søndre havn 420 meter unna. Innenfor området er det videre brønn, have, landinger og båtopptrekk ved naustet i søndre havn. Det finnes flere steinarbeider som oppmurte små haveflekker, gjerder og terrasserings.

Oversikt over norske fyrstasjoner i Kystverkets eie:

Region	Fredete fyrstasjoner	Bygninger	Ikke fredete fyrstasjoner	Bygninger	SUM
Sørøst	20	i Kystverkets eie	8	i Kystverkets eie	28
	Torbjørnskjær		Struten		
	Homlungen		Strømtangen Fredrikstad		
	Færder		Digerudgrunnen		
	Store Færder (ruin)		Steilene		
	Svenner		Twistein		
	Stavernsodden		Langøytangen	delvis	
	Jomfruland		Songvår		
	Strømtangen Kragerø		Søre Katland		
	Stavseng				
	Lyngør				
	Ytre Møkkalasset				
	Store Torungen				
	Lille Torungen				
	Homborsund				
	Grønningen				
	Oksøy				
	Ryvingen				
	Hatholmen				
	Lindenes				
	Lista				
Vest	12		11		23
	Eigerøy	delvis	Lille Prestskjær		
	Feistein		Viberodden		
	Kvitsøy		Flatholmen		
	Geitungen		Fjøløy		
	Utsira		Ryvarden	delvis	
	Røværsholmen		Holmengrå		
	Slåtterøy		Kvanhovden		
	Hellisøy		Hendanes		
	Utvær		Ulvesund		
	Geita		Skongenes		
	Ytterøyane		Kråkenes		
	Stabben				
Midt-Norge	19		16		35
	Runde		Svinøy		
	Grasøyane		Flåvær		
	Hogsteinen		Lepsøyrev		
	Alnes	delvis	Erkna		
	Ulla		Storholmen		
	Ona	delvis	Flatflesa		
	Kvitholmen		Bjørnsund		
	Grip		Hestskjær		
	Haugjegla		Stavenes		
	Sletringen		Tyrhaug		
	Sula	delvis	Skalmen		
	Vingleia		Terningen		
	Halten		Finnvær		
	Kjeungskjær		Asenvågøy		
	Kaura		Grinna		
	Buholmråsa		Gjeslingene		
	Kya				
	Nordøyan				
	Sklinna				
Nordland	10		8		18
	Bremstein		Ytterholmen		
	Åsvær		Træna		
	Myken		Kalsholmen		
	Landegode		Tennholmen		
	Måløy-Skarsholmen		Barøy		
	Tranøy		Moholmen		
	Skrova		Glåpen		
	Skomvær		Værøy		
	Anda				
	Andenes				
Troms og Finnmark	7		3		10
	Hekkingen		Torsvåg		
	Fugløykalven		Fruholmen		
	Slettnes		Helnes		
	Kjølnes				
	Makkaur				
	Vardø				
	Bøkfjord				Tils.
Totalt antall	68		46		114

Likelydende brev til:
Kystdirektoratet
Kystverket 2. distrikt
Bømlo kommune
Hordaland fylkeskommune
Alf Johnsen

SLÅTTERØY FYRSTASJON - GNR. 153 BNR. 2
(STATEN V/KYSTDIREKTORATET) - BØMLO KOMMUNE

VEDTAK OM FREDNING MED HJEMMEL I LOV OM KULTURMINNER
§§ 15 OG 19, JFR. § 22

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 15 og 19, jfr. § 22, fatter herved Riksantikvaren vedtak om fredning av Slåtterøy fyrstasjon, Bømlo kommune.

Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Miljøverndepartementet til Riksantikvaren ved departementets vedtak av 30. juni 1989 med endringer fastsatt 23. desember 1992.

Omfanget av fredningen

Fredningsvedtaket omfatter fyrtårn, fyrvokterbolig, øvrige bygninger på fyrstasjonen og steinlagt vei i henhold til lov om kulturminner § 15:

1. Fyrtårn
 2. Maskinhus
 3. Bolig
 7. Naust
- Naust søndre havn (ikke nummerert på kartet)
Steinlagt vei (ikke nummerert på kartet)

Tallene refererer seg til vedlagte kart fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986).

Fredningen gjelder fyrtårnets eksteriør og interiør, og fyrvokterboligen og de øvrige bygningenes eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter eiendommen på gnr.153 bnr.2 (Staten v/Kystdirektoratet). Naustet i søndre havn og deler av den steinlagte veien ligger på gnr. 153 bnr. 4 (privat).

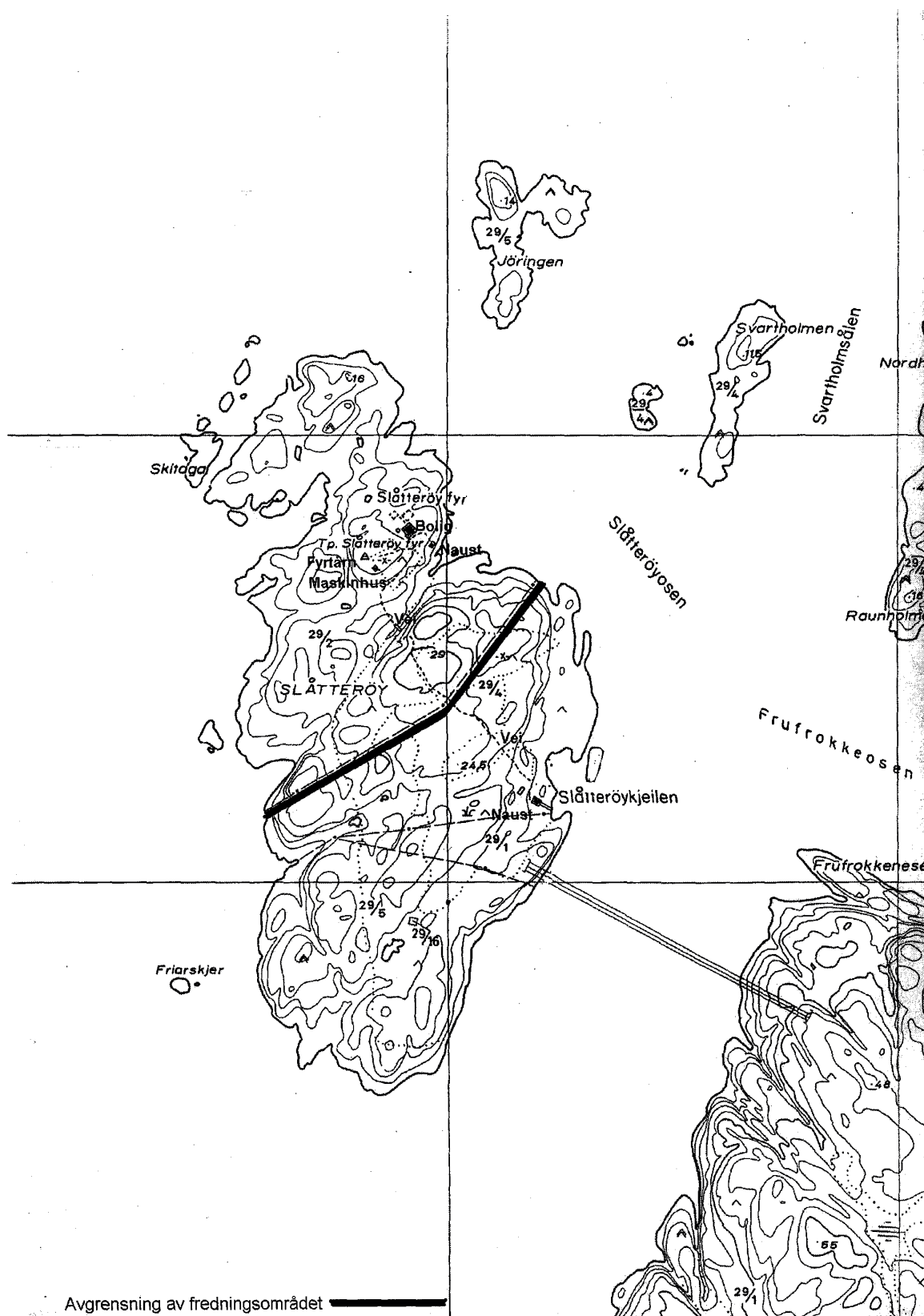
Dronningensgate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

Dok.navn: \\rasrv5\lbn\fy\r\hordaland\slåtterøy\vedtak.doc

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 Internett: riksantikvaren@ra.dep.no

RIKSANTIKVAREN

Avgrensning av fredningsområdet
 Slåtterøy fyrstasjon – gnr. 153 bnr. 2 (Staten v/Kystdirektoratet) – Bømlo kommune

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen av Slåtterøy fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn, fyrvokterbolig, naust og steinlagt vei og området rundt fyrstasjonen.

Fredningsbestemmelser

De følgende fredningsbestemmelsene er fastsatt med hjemmel i lov om kulturminner §§ 15 og 19. Bestemmelsene gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredede kulturminner fra nyere tid samt forskrift om faglig ansvarsfordeling.

1. Riving

Det er ikke tillatt å rive bygningene eller veien eller deler av disse.

2. Ombygging

a) Fyrtårn

Det er ikke tillatt å bygge om bygningens eksteriør eller interiør.

b) Øvrige bygninger

Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

c) Veien

Det er ikke tillatt å bygge om veien.

3. Utskifting av materialer mm.

a) Fyrtårn

Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningens eksteriør eller interiør, er ikke tillatt.

b) Øvrige bygninger

Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningenes eksteriør, er ikke tillatt.

c) Veien

Utskifting av anleggselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold, er ikke tillatt.

4. Tilbakeføring

Tilbakeføring til opprinnelig eller tidligere utseende kan tillates under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på dokumentert grunnlag og etter godkjennelse av forvaltningsmyndighet.

5. Vedlikehold

Vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningenes og veiens egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

6. Det fredede området

Innenfor det fredede området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

7. Fredningen skal ikke være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen.

Følger av fredningen

Når det gjelder behandling av fredede områder, bygninger og anlegg, vises det til bestemmelsene i lov om kulturminner §§ 15a-19 og 21 samt fredningsbestemmelsene over.

I henhold til Miljøverndepartementets vedtak om delegering av 30. juni 1989 med endringer av 23. desember 1992 er forvaltningen av fredede områder, bygninger og anlegg lagt til den enkelte fylkeskommune. Riksantikvaren er klageinstans for enkeltvedtak fattet av fylkeskommunen, jfr. forvaltningsloven § 28.

I henhold til lov om kulturminner §§ 15a og 19 kan departementet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra fredningen for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredede kulturminnet eller området. Denne dispensasjonsmyndigheten er i henhold til forskrifter av 23. desember 1992 delegert til den enkelte fylkeskommune.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til å sette i verk alle typer bygningsmessige arbeider og utomhusarbeider utover vanlig vedlikehold innenfor det fredede området. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen som avgjør om tiltaket kan iverksettes. Er det tvil om et tiltak er å anse som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen kontaktes.

Det er eier som har ansvaret for det løpende vedlikehold av fredede bygninger, anlegg og områder.

Det forutsettes at bygningene, veien og området behandles som fredet inntil fredningsspørsmålet er avgjort.

Bakgrunn for fredningssaken

Fredningen av Slåtterøy fyrstasjon har sin bakgrunn i et samarbeid mellom Kystdirektoratet og Riksantikvaren om utarbeidelse av en plan for bevaring og bruk av fyrstasjonene i landet. På grunnlag av planen er det valgt ut et representativt utvalg av landets fyrstasjoner som skal vernes gjennom fredning. Fyrstasjonene langs kysten er markante kulturminner som på en spesiell måte er med på å karakterisere Norge som kyst- og sjøfartsnasjon. Fyrstasjonene har både kulturhistorisk og arkitektonisk verdi; kulturhistorisk ved deres tilknytning til sjøfart, fyrvesen og kystkultur og arkitektonisk ved deres særegne form og plassering. Oppbyggingen og utviklingen av et landsomfattende fyrssystem med over 200 fyrstasjoner spredt langs hele kysten, er et av de mest omfattende prosjekter den norske stat har gjennomført.

I dag er fyrstasjonene utsatt for store forandringer med hensyn til bruk og drift. Dette har gjort det nødvendig å ta stilling til hvilke fyrstasjoner som skal bevares i sin nåværende form. Gjennom fredning vil Riksantikvaren legge antikvariske prinsipper og retningslinjer til grunn for den videre behandling og bruk av fyrstasjonene. Dessuten ønsker Riksantikvaren at fyrstasjonene skal ha fredningsstatus som kulturminner av nasjonal verdi og interesse.

Eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

Staten v/Kystdirektoratet står som eier av Slåtterøy fyrstasjon og eiendommen gnr. 153 bnr. 2. Naustet i søndre havn ligger på privat grunn, eiendommen gnr. 153 bnr. 4, eier Alf Johnsen. Den steinlagte veien går over deler av eiendommen.

Slåtterøy lå tidligere i Fitjar kommune, men er nå overført til Bømlo kommune. Slåtterøy vil bli avsatt til LNF-område i kommuneplan for Bømlo, og fredningsområdet til båndlagt område.

Slåtterøy ligger i et verneverdig lyngheilandskap. Området er foreslått vernet som nasjonalpark i NOU 1986: 13 Ny landsplan for nasjonalparker.

Slåtterøy fyrstasjon som kulturminne. Beskrivelse av anlegget

Slåtterøy fyrstasjon ligger på øya Slåtterøy nord for Bømlo, og er et kystfyr.

Fyrstasjonen ble opprettet i 1859. Fyrstasjonen består i dag av fyrtårn (1), maskinhus (2), fyrvokterbolig (3), naust (7) og naust i søndre havn ca. 420 meter fra fyrstasjonen. Fyrtårnet og maskinhuset ligger sammen på en liten høyde, med boligen og det ene naustet like nedenfor. Fyrstasjonen er bemannet.

Fyrtårnet, fyrvokterboligen og naustet i søndre havn er alle fra fyrstasjonenes opprettelse. I 1899 ble det søkt om midler til fyrassistentbolig, og i 1902 ble naustet ved fyret bygget. I 1958 ble stasjonen elektrifisert, og den har fra da av hatt det kraftigste fyrlyset i landet. Samtidig ble fyrvokterboligen ombygget til hybler. Året etter, i 1959, ble assistentboligen solgt og fjernet. Maskinhuset skal være fra 1930-tallet, med senere utvidelse.

Fyrtårnet (1) er 25,1 meter høyt i støpejern. Det ble sterkt skadet under 2. verdenskrig, og skadene er fremdeles synlige. Tårnet er rødmalt med ett hvitt belte.

Maskinhuset (2), fyrvokterboligen (3), naust (7) og naust i søndre havn er alle trebygninger.

Maskinhuset (2) har støpt grunnmur. Veggene er delvis kledd med eternittplater og delvis med stående tømmermannspanel. Taket er tekket med skifer lappheller.

Fyrvokterboligen (3) er i 1 ½ etasje med ark. Bygningen har natursteinsgrunnmur med noe puss og hvitmalt. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med sotgrå sementheller. Vinduene i loftsetasjen er nettopp skiftet, mens vinduene i 1. etasje skal være fra 1980-tallet. Fyrvokterboligen har to piper som er pusset.

Naustet (7) har natursteins grunnmur. Bygningen har eternitt bølgeplater på vegger og tak.

Naustet i søndre havn har grunnmur av naturstein. Bygningen er kledd og teknet med eternitt bølgeplater.

En svært forseggjort steinlagt vei med trapper og stangjersrekkeverk går opp til fyret og til naustet i søndre havn 420 meter unna.

På fyrstasjonen er det foruten bygningene kulturminner som fundamenter etter tidligere assistentbolig, uthus, hønsehus og smie. Innenfor området er det videre brønn, have, landinger og båtopptrekk ved naustet i søndre havn. Det finnes flere steinarbeider som oppmurte små haveflekke, gjerder og terrasseringer.

For nærmere beskrivelse av Slåtterøy fyrstasjons historie vises det til vedlagte utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986).

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket

«Nasjonal verneplan for fyrstasjoner»s vurdering

I «Nasjonal verneplan for fyrstasjoner er det gitt følgende vurdering av Slåtterøy fyrstasjon:

«Slåtterøy fyrstasjon er et helhetlig anlegg med stor miljøskapende verdi. Fyret er en god representant for de tidlige, høye støpejernstårnene. Fyrtårnet har aldersverdi som landets fjerde eldste støpejernstårn og fyrhistorisk interesse med landets sterkeste fyrlys. Hendelsene på stasjonen under 2. verdenskrig har historisk interesse.»

Riksantikvaren vil i tillegg bemerke

De fine og omfattende steinarbeidene med oppmurte haveflekke og vei gir et bilde av liv og virke på fyrstasjonen utover selve fyrdriften, og er i seg selv verneverdige elementer i kulturlandskapet.

Det følger av lov om kulturminner § 15 at Riksantikvaren kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Videre kan Riksantikvaren i henhold til lov om kulturminner § 19 frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor finner Riksantikvaren at Slåtterøy fyrstasjon er et så verdifullt anlegg i både kulturhistorisk og arkitektonisk sammenheng at det oppfyller betingelsene for fredning etter bestemmelsen i § 15. Det er spesielt fyrstasjonens fyrhistoriske verdi med et av landets tidlige, høye støpejernstårn og fyrtekniske verdi med landets kraftigste fyrlys Riksantikvaren legger vekt på når det gjelder fyrstasjonens verneverdi.

Riksantikvaren finner videre at det er hjemmel for å frede det avsatte området, henhold til bestemmelsen i § 19. Området omfatter kulturlandskapet rundt fyrstasjonen med steinlagt vei, gjerder og terrasseringer. Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede det avsatte området for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.

Saksgang frem til fredningsvedtaket

Varsel om igangsettelse av fredningssak ble i samsvar med lov om kulturminner § 22.1 meddelt Fitjar kommune og Hordaland fylkeskommune i brev av 6. september 1995. Samtidig ble meldingen kunngjort i Bergens Tidende, Strilen og Sunnhordland Bladet. Det er ikke kommet inn uttalelser til varselet.

Det ble deretter utarbeidet fredningsforslag som ble sendt på høring til berørte parter i brev av 3. april 1998. Forslaget ble samtidig lagt ut til offentlig ettersyn i Bømlo kommune, Hordaland fylkeskommune samt kunngjort i Norsk lysingsblad, Bergens Tidende og Sundhordaland Bladet. Det er kommet inn to (2) uttalelser til fredningsforslaget:

1. Uttalelse av 15. april 1998 fra Evelyn Johnsen og Alf Johnsen
2. Uttalelse av 22. april 1998 fra Kystverket 2. distrikt

Evelyn Johnsen og Alf Johnsen går sterkt imot at deres eiendom på gnr. 153 bnr. 4 blir tatt med i fredningsområdet, og mener at fredningsområdet bare må omfatte fyrstasjonens eiendom. De uttaler at en fredning vil føre til at saueholdet på eiendommen deres må reduseres drastisk. Riksantikvaren vil bemerke at fredningen på ingen måte vil forhindre sauehold. Etter å ha vurdert fredningsområdet på nytt, har Riksantikvaren likevel kommet til at området kan reduseres slik eieren ønsker. Hensikten med fredningen var å verne landskapet med den steinlagte veien gjennom området. Veien foreslås i stedet fredet som eget objekt etter lov om kulturminner § 15. Området vil bli avsatt til LNF- område i kommuneplan for Bømlo, og vil da få en god sikring. Endringene er innarbeidet i fredningsvedtaket.

Kystverket 2. distrikt ønsker at fredningsbestemmelse pkt. 7, om fredningen ikke skal være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen også må inkludere montasje av nyere teknologi vedrørende lys og navigasjon. Dette er Riksantikvaren innstilt på. Riksantikvaren ser det som en stor fordel at fyrstasjonen er i bruk, noe som innebærer vedlikehold og ettersyn. Ny teknologi som er nødvendig for at fyrstasjonen skal kunne drives, må derfor aksepteres. Fredningen innebærer at det må søkes om tillatelse til å sette i verk alle typer arbeider utover vanlig vedlikehold. Kystverket 2. distrikt uttaler at det bør holde med en melding om arbeider/vedlikehold som fylkeskommunen må ta stilling til umiddelbart eller komme med tilbakemelding på. Kystverket er avhengig av å kunne utføre arbeid raskt ved gode værforhold. Riksantikvaren har stor forståelse for dette. Mye av arbeidet som foregår på fyrstasjonene, er av en slik art at det bør kunne behandles enkelt og raskt. Det bør være mulig å komme frem til effektive rutiner i samarbeid med fylkeskommunen. Vi gjør dessuten oppmerksom på at det ikke er nødvendig å søke om tillatelse for vedlikeholdsarbeider. En stor del av det

jevne arbeidet på fyrene må regnes som vedlikeholdsarbeider. Det er imidlertid en forutsetning at vedlikeholdet utføres etter antikvariske prinsipper.

Fredningsforslaget av 3. april 1998 ble i brev av 2. juni 1998 oversendt Bømlo kommune for behandling i kommunestyret. Fredningsforslag for Slåtterøy fyrstasjon ble behandlet i kommunestyret 22. juni 1998. Vedlagt fredningsforslaget var revidert kart som viser det reduserte fredningsområdet som bare omfatter Staten v/Kystdirektoratets eiendom på gnr. 153 bnr. 2. Steinveien som går over eiendommene på gnr. 153 bnr. 2 og gnr. 153 bnr. 4 er foreslått fredet som eget objekt etter lov om kulturminner § 15.

Riksantikvaren har mottatt brev 29. juni 1998 fra Bømlo kommune. Bømlo kommune vedtok å godkjenne fredningsforslaget med endringer for Slåtterøy fyrstasjon i kommunestyremøte 22. juni 1999.

Da grunneierne, Alf Johansen på Slåtterøy og Kystverket, ikke hadde hatt anledning til å uttale seg til endringene i fredningsforslaget, fant Riksantikvaren det riktig å sende revidert fredningsforslag på ny høring til dem 16. april 1999. Det har kommet inn tre (3) uttalelser til det reviderte fredningsforslaget:

1. Uttalelse fra Bømlo kommune i brev av 29. april 1999
2. Uttalelse fra Fylkesmannen i Hordaland i brev av 27. mai 1999
3. Uttalelse fra grunneier, Alf Johansen på gnr. 153 bnr. 4 på faks 8. juni 1999

Alle godtar det reviderte fredningsforslaget.

På bakgrunn av kommunestyrets vedtak og ovenstående begrunnelse finner Riksantikvaren det riktig å fatte vedtak om fredning av Slåtterøy fyrstasjon som forslått i revidert forslag

Opplysninger om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens fredningsvedtak kan påklages til Miljøverndepartementet, jfr. Forvaltningslovens § 28. Eventuell klage skal stiles Miljøverndepartementet, men sendes Riksantikvaren. Klagefrist er 3 uker innen mottakelsen av fredningsvedtaket. Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med lov om kulturminner § 22,5.

Vennlig hilsen

Nils Marstein
riksantikvar

Unni Grønn

Vedlegg: - Kopi av utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986)

Gjenpart

m/vedlegg: - Miljøverndepartementet
- Hordaland fylkeskommune, Kulturseksjonen
- Fylkesmannen i Hordaland, Miljøvernavd.

Likelydende brev til:

Kystdirektoratet
P.b. 8158
0033 Oslo

Kystverket 2. distrikt
P.b. 466
5501 Haugesund

Bømlo kommune
5430 Bremnes

Hordaland fylkeskommune
Lars Hillesgt. 22
5020 Bergen

Alf Johnsen
5423 Brandasund

Slåtterøy fyrstasjon

(Slotterø)

BELIGGENHET:

På øyas nordpynt, ytre
Selbjørnsfjordens sydside,
59 54,5 5 04,3. G.nr. 24,
b.nr. 2 i Fitjar kommune

OPPRETTET:

1859

FYRBYGNING:

Rødt jerntårn med hvitt belte,
25,1 m

LYSKARAKTER:

2 lynblink hvert 30. sek.
Hvitt rundtlysende

LYSSTYRKE:

5 180 000 cd (2. orden)

LYSETS HØYDE:

45,8 m over høyvann

LYSVIDDE:

18,5 n mil

BRENNETID:

Hele året

RADIOFYR:

1938, rekkevidde 10 n mil

Fyrkommisjonen av 1851 kom til et annet resultat. Den vurderte tre mulige steder for innseiling: Fugløy, Marstein og Slåtterøy. Om Fugløy som innseilingssted sier kommisjonen bl.a. «dette Løb er saa trangt og ureent, at det selv ved fuld Dag er høist vanskelig at anløbe endog med Lods». Kommisjonen hadde også en del innvendinger mot Marstein, hvorav den viktigste synes å være vanskeligheten med å anduve utenfor kysten her på grunn av sterk strøm som setter nordover.

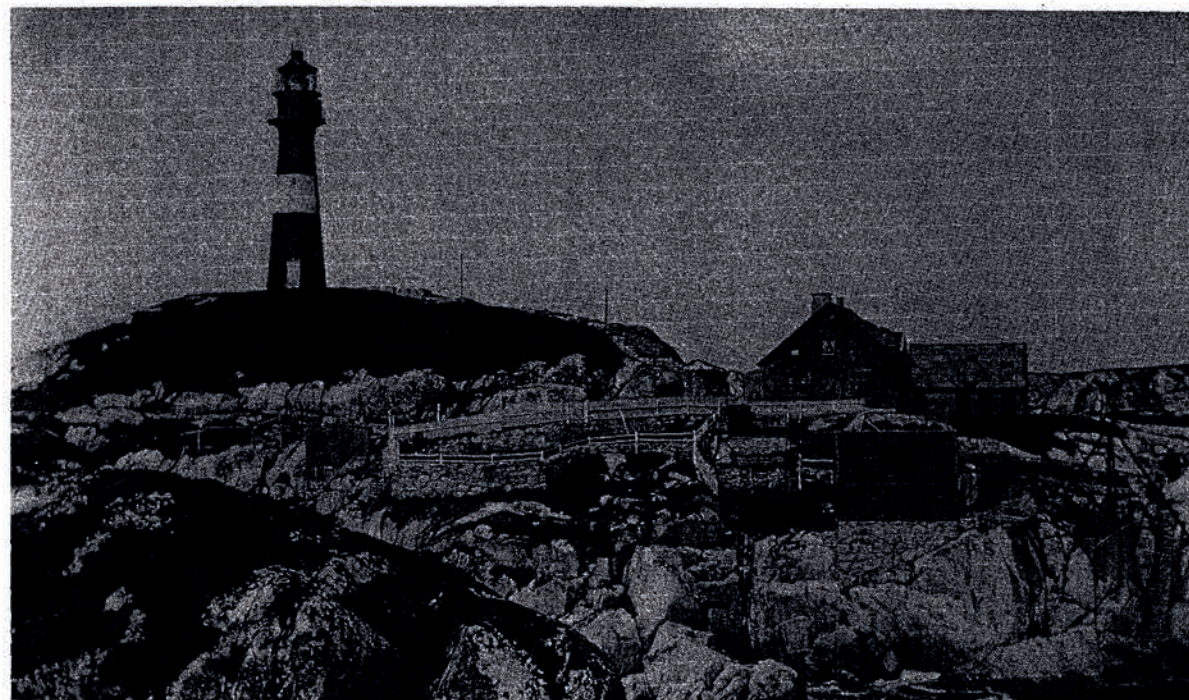
Om Slåtterøy uttales bl.a. «Selbøfjorden er bred og reen med Undtagelse af det udenfor den liggende Skjær, Akkeboen, men da derpaa altid bryder, saa kan man med blot lidet Bekjendtskab til Farvandet, dristig løbe ind efter Fyret».

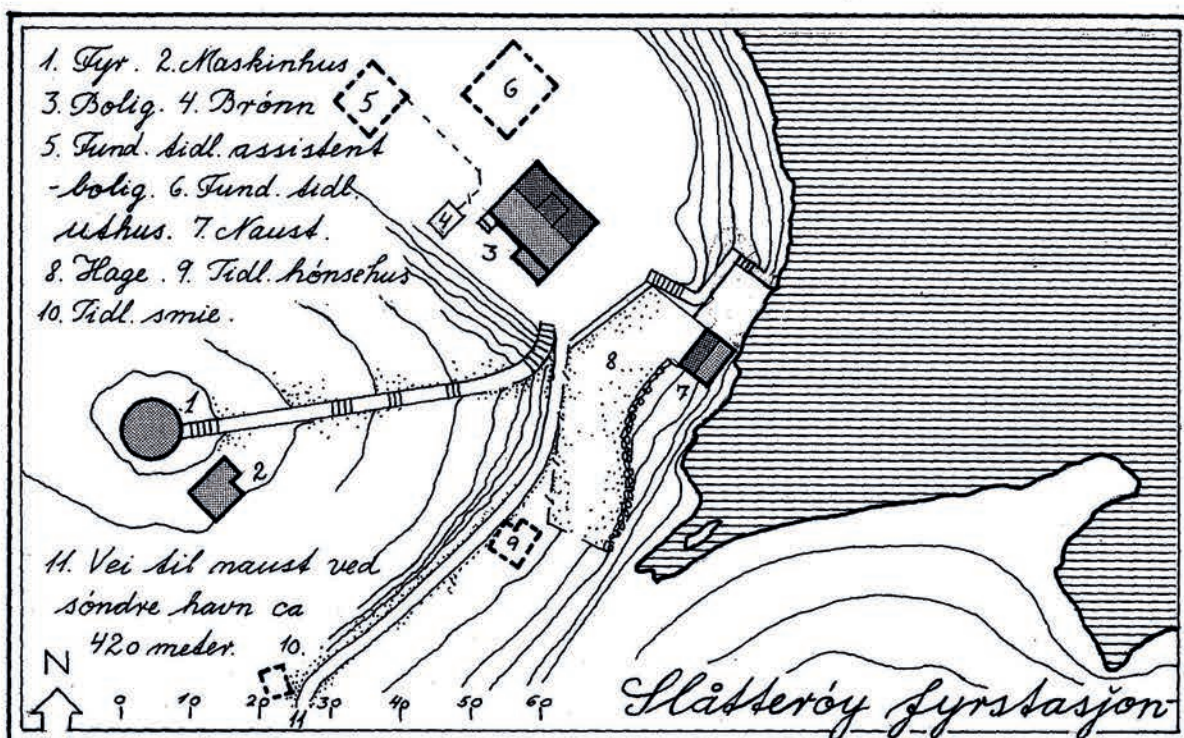
Det konkluderes med: «Slotterøen tilbyder saaledes alle de Fordele, man i Almindelighed kan vente af en Kystfyr-Station, og Commissionen fandt, at den nordvestligste høie Pynt af Øen dertil var den meest passende Plads.»

I budsjetterminen 1857/60 ble bevilgningen gitt med en overslagssum på 31 145 spd.

Anlegget ble utført i årene 1858-59. Det ble levert et høyt støpejernstårn fra Bærums Verk med lykt fra Nes Jernverk. En stor fyrforvalterbolig og

Slåtterøy fyrstasjon sett fra sydøst. Foto etter film på glassplate, Kystdirektoratet.

Tegning etter kroki fra 1911, rev. 1964 og 1981.

et uthus ble ført opp av laftverk. Et stort naust ble satt opp i søndre havn som lå ca. 420 m fra boligen. Veien dit måtte delvis mures, og det ble lagt hele 140 trappetrinn i det kupert terrenget. Tomtearealet med vei og nausttomt kostet 500 spd.

En beskyttelsesmur ved naustet måtte settes opp i 1873, og i 1879 ble det satt opp en heisekran på landingen nedenfor fyret.

Etter flere henstillinger, bl.a. fra Bergen Skipperforening, søkte fyrdirektøren i 1899 om et beløp på kr. 66 000,- til forandring av faste fyrlys til blinkfyr. Videre kr. 6000,- til en ny assistentbolig. Reserveassistenten som nå fikk en årlig tjenestetid på seks måneder, overtok leiligheten på ett værelse og kjøkken på loftet i forvalterboligen.

I 1902 ble det bygd et naust i det bratte terrenget ved fyret. Det medførte også et nytt landingsarrangement med kar og kran. I løpet av årene bygde fyrbetjeningen opp små hageflekker ved nitide murarrangementer hvor det tidligere var bart fjell.

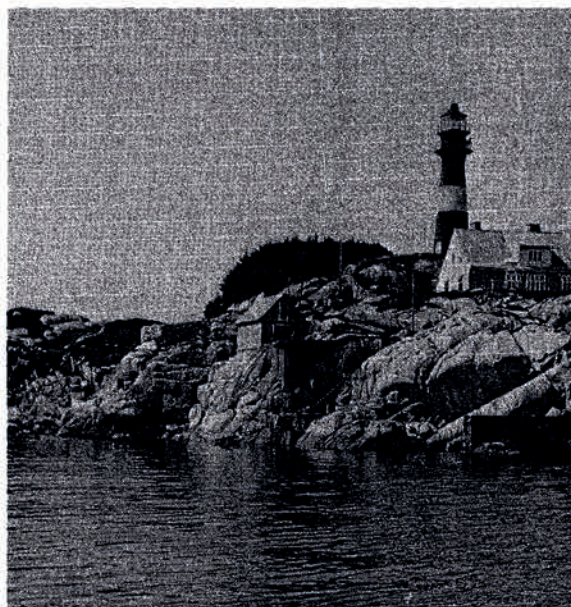
Den 1. august 1940 ble fyret angrepet av allierte fly. Fyrvokterens to døtre ble alvorlig skadet, og den ene døde senere av skadene. Det ble også gjort betydelig skade på bygningene.

I 1958 ble det ført elektrisk kraft frem til fyrsta-

sjonen, og den har fra da av det kraftigste fyrlys i landet.

Samtidig med at fyret ble elektrifisert, ble den store fyrvokterboligen ombygd og innredet med hybler og fellesrom for betjeningen. Assistentboligen ble solgt til nedrivning og fjernet året etter.

Slatterøy fyrstasjon sett fra øst. Foto 1981.

Gråsteinstrapp og vei fra fyr til naust, ca. 400 meter. Nederst mot sjøen ses naustet. Foto 1981.